

SOUHRNNÁ SDĚLENÍ • PŮVODNÍ PRÁCE • KAZUISTIKY

- Skupina dospělých osob narozených mezi roky 1970 až 1980 je s největší pravděpodobností z větší části vnímavá ke spalničkám.
- Je nutné urychlené vyhodnocení sérologických přehledů a podle výsledků realizovat podání další dávky MMR vakcíny zdravotníkům akutních příjmů a infekčních oddělení. Z dalších skupin zdravotníků je zajištění imunity ke spalničkám nutné u zdravotníků onkologických oddělení, hematologických jednotek, novorozeneckých oddělení a oddělení, která poskytují péči nedonošeným dětem.
- Edukace praktických lékařů a odborné semináře pro zdravotníky zaměřené na klinické příznaky, epidemiologii a diagnostiku vracejících se preventabilních nákaz.
- Úprava vyhlášky č. 306/2012 Sb., o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče – příloha 2 povinná izolace spalniček na lůžkových odděleních nemocnic a léčebných ústavů, není-li možnost důsledné izolace volatelných nákaz, je vyšší riziko dalšího šíření na zdravotnický personál a další pacienty. Jako vhodná zůstává domácí izolace nemocných s nekomplikovaným onemocněním.
- Zaměřit cíleně kontroly na dodržování očkovacího schématu u dětí navštěvujících dětská předškolní zařízení a neodkladné doplnění 2 dávek MMR vakcíny.
- Odkládání očkování proti spalničkám u malých dětí může vytvořit nebezpečnou situaci v dětských předškolních kolektivech s rizikem ohrožení i jejich rodičů.
- Zajistit na všech odděleních akutního příjmu možnost izolace pacientů s horečnatým onemocněním a používání osobních ochranných prostředků zdravotnickým personálem.
- Pozornost zaměřit na migrující skupiny sociálně slabých skupin obyvatelstva z hlediska kompletního očkování proti spalničkám.
- Při zahraničních cestách i v rámci Evropy doporučovat očkování proti spalničkám cestujícím narozeným v dekádě 1970–1980.

Literatura

1. Šplího M, Boštíková V. Pokračující epidemie spalniček v EU v roce 2013. *Vakcinologie*, 2014;8,1:43–45.
2. Mustafa M, Veitman S, Vinick M. Subacute measles encephalitis in the immunocompromised host – report of two cases diagnosed by polymerase chain reaction and treated with ribavirin and review of the literature. *Clin Infect Dis*, 1993;16,5: 654–660.
3. Petráš M, Lesná IK. *Manuál očkování* 2010. Litomyšl: HRG, 2009.
4. Gerte S. Masern keineswegs nur eine harmlose Kinderkrankheit. *Therapiewoche*, 1992;42,8:416–421.
5. Arguedas A, Deveikis A, Marks M. Measles. *Amer J Infect Control*, 1981;19,6:290–298.
6. Kreth HV. Masern: Jährlich 100 Encephalitis. *Fille-Ärztl Prax*, 1998;50,5,4.
7. Khatib R, Siddique M, Abrass. Measles associated hepatobiliary disease. *Infection*, 1993;21,2:112–114.
8. Strauss J, Mrázová M, Mačátová I, et al. Ztráta spalničkových mateřských protilátek získaných očkováním proti spalničkám. *Epidemiol Mikrobiol Imunol*, 1991;40,3:137–143.
9. Shann F. A little bit of measles does you good. Even if measles is eradicated, immunisation may still be desirable in developing countries. *BMJ*, 1999; 319,7201:4–5.

Do redakce došlo dne 25. 4. 2014.

Adresa pro korespondenci:

MUDr. Josef Trmal, Ph.D.

Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje
Moskevská 15
400 01 Ústí nad Labem
e-mail: sekretariat@khsust.cz

OSOBNÍ ZPRÁVY

Vzpomínka na nedožití 90. narozeniny MUDr. Miroslava Přívory, CSc.

Přívorovy dny – takto byla pojmenována konference DDD s mezinárodní účastí, kterou od roku 1994 pravidelně ve dvouletých intervalech organizuje Sdružení DDD ve spolupráci se Státním zdravotním ústavem v Praze a s několika dalšími institucemi. Ve dnech 19.–21. 5. 2014 se v Poděbradech konala již **XI. konference DDD 2014 s mezinárodní účastí**.

MUDr. Miroslav Přívora, CSc., se narodil 24. 5. 1924 v Nových Mlýnech u Chrudimi, maturoval v Hradci Králové a tamtéž studium ukončil promoci na lékařské fakultě. Zaměřil se na důležitou oblast medicíny – na mikrobiologii a speciální biologii.

Po promoci pracoval tři roky v Košicích, v roce 1954 přešel do nově založeného Ústavu epidemiologie a mikrobiologie v Praze, kde jako odborně výborně fundovaný vědecký pracovník převzal vedení oddělení DDD a založil laboratoř pro studium a praktické použití moderních metod dezinfekce, dezinfekce a deratizace. Ve spolupráci s ministerstvem zdravotnictví se věnoval sledování antropozoonóz a transmisivních nákaz vůbec. Oddělení DDD podložil skvělou koncepcí a vlastními experimenty. Pracoviště bylo na vysoké mezinárodní úrovni. Se vzestupem požadavků na činnost hygienické služby vznikla v roce 1971 na základě výnosu ministerstva zdravotnictví Národní referenční

SOUHRNNÁ SDĚLENÍ • PŮVODNÍ PRÁCE • KAZUISTIKY

laboratoř pro dezinfekci a sterilizaci a jejím vedoucím byl jmenován dr. Přívora. Byl členem redakční rady časopisu Československá epidemiologie, mikrobiologie, imunologie. V roce 1977 odešel z rodinných důvodů do Brna, kde pracoval ve funkci zástupce hygienika Jihomoravského kraje. V roce 1979 tragicky zahynul při automobilové nehodě ve věku 55 let.

Byl vynikajícím vědeckým pracovníkem, velmi dobrým přednášečem a znamenitým organizátorem. Jeho originální laboratorní vědecké přínosy, vesměs na mezinárodní úrovni, ale někdy i světově prioritní, byly věnované výzkumu insekticidů a problematice rezistence k těmto látkám. Vysoce úspěšnou byla jeho spolupráce s československými

výrobci dezinfekčních přípravků a aplikace nejrůznějších sterilizačních metod a dezinfekčních zařízení. V logický komplex se mu podařilo skloubit epidemiologický výzkum hlodavců s metodami a přípravky deratizačními, což bylo před jeho érou u nás na poměrně primitivní úrovni.

MUDr. Miroslav Přívora, CSc., byl autorem či spoluautorem celkem 70 původních prací a v 15 publikacích knižních. Jako expert WHO v otázkách přenašečů infekcí, uplatňoval svoje vědomosti, zkušenosti a výsledky vědecké práce na vědeckém fóru.

Věra Melicherčíková
SZÚ, Praha

Vzpomínka na nedožití 90. narozeniny prof. MUDr. Bohumila Ticháčka, DrSc.

Profesor MUDr. Bohumil Ticháček, DrSc., patří mezi významné osobnosti naší epidemiologie a mikrobiologie. Narodil 19. 9. 1924 v Českých Velenicích, studium medicíny absolvoval v roce 1950 na Lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Plzni a po promoci začal pracovat jako epidemiolog na Vojenské lékařské akademii v Hradci Králové. V roce 1958 odešel do Vojenského ústavu hygieny, epidemiologie a mikrobiologie v Praze, kde pracoval do roku 1981. Po odchodu z armády nastoupil do tehdejšího Institutu hygieny a epidemiologie v Praze, kde působil jako zástupce ředitele a po listopadové revoluci se stal v roce 1990 jeho ředitelem. Prof. Ticháček se významně zasloužil o to, že se v době velkých změn ve zdravotnictví podařilo 1. ledna 1992 prosadit znovuzřízení původní instituce, tj. Státního zdravotního ústavu, včetně její komplexní náplně. Prof. B. Ticháček byl ředitelem SZÚ až do odchodu do důchodu k 1. květnu 1994.

Vědeckou hodnost CSc. získal v roce 1959, v roce 1965 byl po habilitačním řízení jmenován docentem pro obor epidemiologie. Vědecká hodnost DrSc. mu byla udělena v roce 1975 a po revoluci v roce 1989 byl jmenován profesorem epidemiologie. Prof. Ticháček byl vždy velice aktivní: jako vědecký pracovník, jako pedagog, jako redaktor a jako organizátor v oboru veřejné zdravotnictví. Z vědecké činnosti uvedme alespoň jeho studie o využití kyseliny peroctové, která našla obrovské uplatnění v hygieně a dezinfekci.

Prof. Ticháček je autorem mnoha publikací i knih – za monografii „Základy epidemiologie“ dostal v roce 1997 Hlávkovu

cenu literárního fondu. Velice záslužná byla jeho činnost redaktorská. Od roku 1985 byl vedoucím redaktorem časopisu Čs. hygiena, epidemiologie, mikrobiologie, imunologie. Po rozdělení republiky byl název změněn na **Epidemiologii, mikrobiologii, imunologii a prof. B. Ticháček vykonával funkci šéfredaktora až do roku 2003.**

V roce 1993 inicioval prof. Ticháček vydávání časopisu Central European Journal of Public Health, který vychází v angličtině jako nástupnický po původním Journal of Hygiene, Epidemiology, Microbiology, Immunology. Ten byl vydáván v anglické a ruské verzi (JHEMI a ŽGEMI) od roku 1957. Prof. Ticháček působil jako předseda redakční rady současného CEJPH do roku 2003.

Významná byla rovněž jeho činnost v České lékařské společnosti J. E. Purkyně. V letech 1990–1998 byl po dvě funkční období předsedou výboru Společnosti pro epidemiologii a mikrobiologii. V lednu 1999 byl ve volbách do nového předsednictva zvolen místopředsedou ČLS JEP. Byl jedním z prvních čestných členů Společnosti pro epidemiologii a mikrobiologii a nositelem Čestné medaile České lékařské společnosti JEP. V roce 1986 byla činnost prof. Ticháčka na poli preventivního lékařství oceněna udělením vysokého vyznamenání, medailí J. E. Purkyně.

Všichni, kdož jsme měli možnost s ním spolupracovat, si jej připomínáme jako výborného pedagoga, odborníka s širokým rozhledem, významného vedoucího pracovníka, i vzácného člověka s obrovskou mírou tolerance a pochopení.

Pavla Křížová a Petr Petráš